

Záznam

ze zasedání 148. Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR,
konané dne 25. března 2019 na Úřadu vlády

Program:

1. Materiály k projednání

- 1.1 Pozice k doporučením OECD pro zdravotnictví v ČR – *materiál stažen*
- 1.2 Novelizace zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění – *materiál stažen*
- 1.3 Stav implementace elektronického potvrzení pracovní neschopnosti (e-neschopenka)
- 1.4 Návrh dalšího postupu v novelizaci zákoníku práce
- 1.5 Energetické úspory v průmyslu ve vazbě na Strategický rámec ČR 2030
- 1.6 Návrh zákona o odpadech – *materiál stažen*
- 1.7 Návrh na změnu systému financování státních podniků Povodí
- 1.8 Zprávy o realizaci projektů sociálních partnerů obsahujících aktivity k prohloubení sociálního dialogu za rok 2018
- 1.9 Odvolání a jmenování vedoucích pracovních týmů RHSD ČR

2. Různé

Přílohy:

- Návrhy usnesení SP ČR k materiálům 148. PS RHSD ČR
- Stanovisko KZPS ČR k podkladovým materiálům

Průběh jednání

Jednání zahájil a řídil předseda vlády a předseda RHSD ČR (dále jen „předsedající“), který v úvodu přivítal účastníky a stručně představil program jednání s tím, že na základě jednání Předsednictva RHSD ČR jsou z programu staženy body 1.1 „Pozice k doporučením OECD pro zdravotnictví v ČR“, 1.2 „Novelizace zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění“ a 1.6 „Návrh zákona o odpadech“.

Bod 1.3 Stav implementace elektronického potvrzení pracovní neschopnosti (e-neschopenka)

Ministryně práce a sociálních věcí zdůraznila, že zavedení první etapy je po technické stránce připravené, rozhodující je nyní dokončení legislativního procesu.

Ústřední ředitel ČSSZ vysvětlil princip fungování elektronické neschopenky v první etapě od 1. července 2019 a následně v plném režimu od 1. ledna 2020 a přiblížil technické parametry zvoleného řešení. Systém elektronické neschopenky je již nyní plně funkční a lékař vybavený potřebným softwarem jej již může plně využívat s tím, že od 1. července 2019 dojde ke zjednodušení nyní vyplňovaných formulářů a povinnému elektronickému zasílání neschopenek ze strany lékařů. Zaměstnavatel následně může vyhledat v systému elektronického portálu informace o pracovní neschopnosti svých zaměstnanců. Od 1. ledna 2020 bude celý proces plně elektronizován a lékaři obdrží přístup do systému ČSSZ, prostřednictvím něhož budou o pracovní neschopnosti informováni i zaměstnavatelé zprávou do datové schránky.

Ministryně práce a sociálních věcí upřesnila, že na základě uzavřené dohody bude plně funkční systém na bázi online přístupu v provozu od 1. ledna 2020. První etapa od 1. července 2019 předpokládá zavedení povinnosti pro lékaře neschopenky elektronicky zasílat ČSSZ. Mnoho lékařů však nyní nesouhlasí s touto první etapou a avizují, že povinnost nebudou dodržovat.

Ministr zdravotnictví upozornil, že systém není připraven na spuštění od 1. července 2019, pro lékaře znamená dodatečné náklady a komplikace v podobě přechodného softwaru a z uvedeného

důvodu se proto jeho zavedení brání. Problematická je například povinnost uvádět adresu zaměstnavatele, kterou však mnoho pacientů nezná.

Zástupce SP ČR se vyslovil kriticky k podmínkám první etapy a zdůraznil, že kompletní potřebných údajů lze dosáhnout prostřednictvím rodného čísla pacienta a následně dodání informace o pracovní neschopnosti v datovém formátu do datové schránky zaměstnavatele. Závěrem upozornil, že zavedením plně funkční elektronické neschopenky bylo podmíněno zrušení karenční doby.

Představitel KZPS ČR potvrdil zájem zaměstnavatelů na plně funkčním systému s tím, že do té doby by mělo být odloženo zrušení karenční doby.

Zástupce ČMKOS odmítl požadavek na odložení zrušení karenční doby jako neopodstatněný, protože karenční doba nemá s elektronickou neschopenkou souvislost. Již nyní je pro každého zaměstnance stanovena povinnost oznamovat svému zaměstnavateli pracovní neschopnost jako překážku v práci.

Představitel ASO ČR připomněl, že systém by mohl fungovat i na již existujících nosičích, například elektronickém receptu.

Zástupce HK ČR oponoval, že zavedení elektronické neschopenky se zrušením karenční doby zásadním způsobem souvisí, a to vzhledem k učiněné dohodě. HK ČR se proto domnívá, že by dodržení této dohody mělo být otázkou slušnosti.

Představitelka ČMKOS podotkla, že řada lékařů už elektronickou neschopenku začala používat. I první fáze tak má svůj pozitivní význam a pomůže i zaměstnavatelům zkrácením doby, kdy se zaměstnavatel o pracovní neschopnosti zaměstnance může dozvědět.

Ministryně práce a sociálních věcí uzavřela diskusi s tím, že zavedení plně funkční elektronické neschopenky je nadále absolutní prioritou resortu. Platný termín 1. ledna 2020 přitom znamená uspíšení realizace o dva roky.

Z á v ě r:

Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR bere na vědomí předložený materiál.

Zástupci zaměstnavatelů požadují odložit účinnost zrušení karenční doby do termínu spuštění plně funkčního elektronického systému e-neschopenky.

Bod 1.4 Návrh dalšího postupu v novelizaci zákoníku práce

Ministryně práce a sociálních věcí představila výsledky jednání pracovní skupiny vytvořené na tripartitním základě. Dle dohody by měl pokračovat legislativní proces u návrhů, u nichž bylo dosaženo shody. Jedná se zejména o technické záležitosti spojené s legislativou EU.

Náměstek ministryně práce a sociálních věcí podrobněji představil konkrétní body, na nichž bylo dosaženo shody a mezi něž patří problematika sdíleného pracovního místa, postavení v Evropské radě zaměstnanců, přechod práv a povinností při fúzích zaměstnavatelů a další úpravy vyplývající z požadavků praxe, například zjednodušení úpravy doručování, výpočet dovolené nebo úprava náhrady škody při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání. O návrzích, u nichž ke shodě sociálních partnerů nedošlo, budou probíhat další jednání.

Zástupce ČMKOS potvrdil dosažení dohody o začlenění jen těch bodů do návrhu novely zákoníku práce, u nichž bylo dosaženo shody se sociálními partnery. Strana odborů nebude v této věci vyvíjet žádná jednání nad rámec této dohody. V zájmu plynulosti legislativního procesu požádal o uzavření dohody i na úrovni vládní koalice tak, aby návrh nebyl dodatečně doplňován a měněn.

Ministryně průmyslu a obchodu ocenila, že návrh novely nebude obsahovat ustanovení o minimální mzdě, a připomněla, že otázka minimální mzdy úzce souvisí s úrovní nejnižší zaručené mzdy a k jejímu zvyšování nelze přistoupit bez zpracování podrobné ekonomické analýzy.

Zástupce SP ČR vyjádřil podporu zaměstnavatelů novele navržené v kontextu uzavřené dohody za předpokladu, že na úrovni vlády bude uzavřena písemná dohoda o společném postupu při prosazování novely v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR.

Ministryně financí připomněla, že zásadní připomínky Ministerstva financí k mechanismu navyšování minimální mzdy nebyly akceptovány a v tomto kontextu ocenila nedosažení shody v této věci. Diskusi o minimální mzdě nelze vést bez detailní znalosti, kolik osob je odměňováno v nejnižší úrovni zaručené mzdy.

Zástupce ASO ČR konkretizoval důvody, jež vedly ASO ČR k nesouhlasnému stanovisku s některými částmi původního návrhu, zejména pokud jde o otázku minimální mzdy, jejíž zakotvení v zákoníku práce by omezilo možnosti kolektivního vyjednávání a zvýšilo riziko častých novel tohoto zákona. Z tohoto pohledu lze současný systém dohody na tripartitě považovat za dostatečný. Nesouhlasí ani s původním návrhem v otázce plurality odborových organizací při nedosažení dohody v kolektivním vyjednávání, kde by měl být prioritní konsensus a nikoliv upřednostňování jedné organizace na úkor druhé. Obdobná situace je i u řešení závaznosti kolektivní smlouvy, kde musí zůstat zachována odpovědnost zaměstnavatelských organizací.

Představitelka ČMKOS upozornila na využívání minimální mzdy a nejnižších úrovní zaručené mzdy ve zdravotnictví a v sociálních službách především u pomocných profesí. Z tohoto důvodu se úprava valorizace minimální mzdy právním předpisem jeví jako nezbytný krok.

Zástupce HK ČR podpořil stanovisko resortů financí a průmyslu a obchodu směřující k provedení ekonomické analýzy před zahájením dalších diskusí o valorizačním mechanismu minimální mzdy.

Představitel KZPS ČR vyzval k větší flexibilitě tak, aby zákoník práce ponechával větší prostor pro kolektivní vyjednávání v jednotlivých sektorech ekonomiky s možnou úpravou jdoucí nad rámec zákona.

Zástupce ČMKOS v reakci uvedl, že navržený systém by předpokládal povinné členství zaměstnavatelů v zaměstnavatelských organizacích s povinností uzavírat kolektivní smlouvy. Vzhledem k tomu, že tento model v ČR nefunguje, musí zákoník práce obsahovat nezbytné minimum nebo maximum dle oblastí.

Předsedající závěrem avizoval koaliční jednání o novelizaci zákoníku práce.

Z á v ě r:

Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR bere na vědomí předložený materiál.

Sociální partneři podporují novelu zákoníku práce ve znění dohodnutých bodů a požadují uzavření písemné dohody na úrovni vládní koalice o společném postupu při prosazování novely v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR.

Bod 1.5 Energetické úspory v průmyslu ve vazbě na Strategický rámec ČR 2030

Ministryně průmyslu a obchodu v úvodu svého vystoupení upozornila, že ČR svůj závazek ve vztahu k Evropské komisi ve věci energetických úspor dlouhodobě neplní, a to i z důvodu nevhodně nastaveného schématu, kdy na sebe ČR vzala celou odpovědnost vůči EK. Pokud budou přijata efektivní úsporná opatření, lze očekávat snížení spotřeby o 2 %, v opačném případě však lze očekávat zvýšení konečné spotřeby zhruba o 5 %. Pro snížení energetické náročnosti je proto třeba důsledná implementace doporučení uvedených ve strategickém rámci, zejména ukotvení povinnosti řídicím orgánům respektovat při čerpání prostředků z fondů EU požadavky na zvyšování energetické účinnosti, posílení prostředků v národních programech, posílení povědomí o tématu energetické účinnosti nebo nastavení změny schématu snižování spotřeby. Přestože se jedná o otázku úspor, plnění stanovených cílů představuje významné investice. Je třeba více motivovat i podnikatelský sektor, který bude změnou schématu snižování spotřeby do programu nově zahrnut.

Náměstek ministryně průmyslu a obchodu specifikoval konkrétní cíle, k nimž se ČR ve vztahu k EU zavázala, i příklady energetických úspor z praxe s využitím příslušných nástrojů operačních programů.

Místopředseda vlády a ministr životního prostředí potvrdil, že naplňování energetických úspor zatím nedosahuje stanovených úrovní, a to i z důvodu nevhodně nastaveného Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost. S problematikou souvisí i novela zákona o emisních povolenkách připravující ČR na nové obchodovací období 2021 – 2030.

Zástupce SP ČR vyzval k zásadnímu přenastavení dotačních programů z evropských i národních zdrojů, které jsou na úspory zaměřeny, tak, aby prostředky byly motivační pro domácnosti i pro podnikatele. Současné nastavení Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost představuje značná omezení pro čerpání alokovaných prostředků jak z hlediska nemožnosti čerpání ze strany velkých podniků, tak i z pohledu nízké míry podpory. Vzhledem k narůstajícím cenám emisních povolenek a problémům s tím spojeným ocenil iniciativu vedoucí ke kompenzacím, které by však měly být nastaveny automaticky bez rozhodnutí Ministerstva financí.

Představitel ČMKOS podpořil zástupce zaměstnavatelů v požadavku na kompenzační opatření ve vztahu k emisním povolenkám. Vzhledem ke stavu čerpání prostředků na energetické úspory je nereálné očekávat dočerpání stanovené alokace, projekty na podporu energetických úspor jsou přitom nejnáročnějšími druhy projektů. V souvislosti se zvažovaným vytvořením uhelné komise požádal o začlenění zástupců sociálních partnerů.

Zástupce KZPS ČR uvedl, že na jednání Pracovního týmu RHSD ČR pro hospodářskou politiku se zástupci sociálních partnerů shodli na opatřeních prezentovaných ministryní průmyslu a obchodu. Při jejich naplňování je třeba spolupracovat i s ostatními resorty, zejména životního prostředí, financí a pro místní rozvoj.

Představitel HK ČR zdůraznil, že je třeba efektivně čerpat evropské prostředky, klíčové však bude prosazení změny celého systému ve spolupráci s partnery na evropské úrovni v novém programovém období a s novou Evropskou komisí.

Zástupce KZPS ČR upozornil, že cíle stanovené EU se ne vždy shodují s cíli podnikatelů v oblasti energetických úspor, v tomto směru bude obtížné dosáhnout stanoveného procenta úspor. Problémem je také neustále se zvyšující cena emisních povolenek, jež může vést až do situace, kdy již budou emisní povolenky pro firmy v ČR ekonomicky neúnosné. Závěrem vznesl dotaz k dalšímu fungování Rady vlády pro energetickou strategii.

Představitel SP ČR doplnil, že firmy hlavní opatření v oblasti energetických úspor plní, když v uplynulých letech investovaly velký objem finančních prostředků právě do této oblasti. Nové cíle pro nové období jsou však ještě přísnější a v mnoha případech jsou na hranici ekonomické únosnosti investic.

Zástupce ASO ČR upozornil na nezbytnost jednotného přístupu zástupců ČR v evropských orgánech a jejich důsledného hájení zájmů ČR. V souvislosti s diskutovanou problematikou by bylo vhodné revidovat naplňování přijatých koncepčních materiálů, zejména Energetické koncepce ČR.

Předsedající uvedl, že Evropská unie se snaží být celosvětovým lídrem aktivit v oblasti boje proti změnám klimatu, ačkoliv se na emisích skleníkových plynů podílí jen necelou desetinou. Bez součinnosti ostatních zemí tak veškeré snahy, které jsou často pro ekonomiky členských států velmi náročné až likvidační, nemohou mít naději na úspěch. Velmi viditelné je to například u automobilového průmyslu, jenž je páteří ekonomiky ČR.

Ministryně průmyslu a obchodu reagovala na přednesené podněty a připomínky a informovala o aktivitách resortu vedoucích k zatraktivnění čerpání prostředků na energetické úspory z Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost. Za současného nastavení je předpoklad úspěšného vyčerpání plánované alokace, tato oblast je předmětem pravidelného sledování. Přivítala diskuse, jež by se měla promítnout i do spolupráce se sociálními partnery na avizované změně schématu vykazování v novém programovém období. K dotazu na další činnost Rady vlády pro energetickou strategii uvedla, že příští jednání rady je naplánováno na 4. května 2019 a hlavním bodem jednání bude právě změna schématu a metodiky, jak se bude ke stanoveným cílům přistupovat.

Z á v ě r:

Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR bere na vědomí předložený materiál.

Sociální partneři požadují:

- **předložit sociálním partnerům, Radě vlády pro energetickou strategii a vládě nově zpracovaný předpoklad potenciálu energetických úspor do roku 2030;**

- provést změnu nastavení projektů financovaných z OP PIK a z programů Ministerstva životního prostředí tak, aby měly pro firmy i domácnosti skutečně motivační charakter;
- dopracování konceptu kompenzací za emisní povolenky na srovnatelnou úroveň s ostatními zeměmi EU s tím, že získané prostředky nesmějí sloužit jen jako příjmy státního rozpočtu, a projednání tohoto konceptu na Pracovním týmu RHSD ČR pro hospodářskou politiku;
- začlenění zástupců sociálních partnerů do činnosti uhelné komise v případě jejího vytvoření;
- projednání opatření k dočerpání alokace na oblast energetických úspor na Radě ESIF.

Bod 1.7 Návrh na změnu systému financování státních podniků Povodí

Ministr zemědělství představil předložený návrh, jenž vznikl v rámci projednávané novelizace vodního zákona s ohledem na dlouhodobou neudržitelnost stávajícího systému financování. V materiálu jsou navrženy dvě varianty možných změn, přičemž první varianta představuje snížení ceny povrchových vod a přesun příjemce poplatku za odběr podzemních vod na státní podniky Povodí s tím, že Státní fond životního prostředí a kraje se vzdají těchto prostředků ve prospěch udržitelnosti financování vodního hospodářství, a druhá varianta obsahuje návrh na zvýšení poplatku za odběr podzemních vod o 100 % tak, aby toto zvýšení bylo novým příjmem státních podniků Povodí. Před zahájením legislativního procesu bude zpracována RIA s cílem identifikace dopadů navržených variant.

Místopředseda vlády a ministr životního prostředí upozornil, že jím vedený resort se k materiálu nemohl vyjádřit a proto bylo písemné stanovisko rozesláno členům RHSD ČR dodatečně. Vyjádřil nesouhlasné stanovisko s návrhem řešit klesající odběr vody a tím i klesající příjmy státních podniků Povodí z prostředků Státního fondu životního prostředí a z příjmů krajů. Namísto přesunu financí z jedné rozpočtové kapitoly do druhé by bylo účelnější lepší využití prostředků Operačního programu životní prostředí čerpaných státními podniky Povodí na investiční akce.

Ministryně financí uvedla, že materiál není v tuto chvíli v takové podobě, aby se k němu resort financí mohl vyjádřit, chybí především konkrétní analýza dopadů.

Zástupce KZPS ČR doporučil nejprve dosažení shody mezi resorty a následně projednání na tripartitě tak, aby změna systému financování byla součástí komplexního materiálu k plnění opatření v boji proti suchu, jenž by měl být projednán na příští plenární schůzi.

Představitel Zemědělského svazu ČR upozornil, že náklady spojené se snížením odběru vody nemohou být přenášeny na koncové odběratele a uživatele.

Zástupce ASO ČR podpořil přerušení projednávání předloženého materiálu a jeho zařazení na příští plenární schůzi.

Představitel ČMKOS požádal o dosažení konsensu mezi resorty zemědělství a životního prostředí a o doplnění materiálu o případné rozpočtové dopady.

Zástupce SP ČR upozornil na hrozící kolaps systému financování povodí, dlouhodobý nesoulad mezi cenou povrchové a podzemní vody a na zjevné souvislosti navrhovaných opatření s bojem proti suchu.

Z á v ě r:

Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR přerušuje projednávání předloženého materiálu do příští plenární schůze s tím, že materiál bude součástí komplexního materiálu k plnění opatření v boji proti suchu.

Bod 1.8 Zprávy o realizaci projektů sociálních partnerů obsahujících aktivity k prohloubení sociálního dialogu za rok 2018

Ministryně práce a sociálních věcí zdůraznila, že dle doručených vyúčtování bylo v rámci všech projektů nakládáno se státním příspěvkem efektivně, účelně a hospodárně, byly realizovány projekty v celkovém objemu 30,3 mil. Kč a nevyužité prostředky byly vráceny zpět do rozpočtu.

Z á v ě r:

Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR schvaluje zprávy o realizaci projektů sociálních partnerů obsahujících aktivity k prohloubení sociálního dialogu za rok 2018.

Bod 1.9 Odvolání a jmenování vedoucích pracovních týmů RHSD ČR

Z á v ě r:

Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR:

- odvolává z funkce vedoucího Pracovního týmu RHSD ČR pro koncepci důchodové reformy prof. JUDr. Viléma Kahouna, Ph.D.;
- odvolává z funkce vedoucího Pracovního týmu RHSD ČR pro Evropskou unii Aleše Chmelaře, MSc.;
- odvolává z funkce vedoucí Pracovního týmu RHSD ČR pro kulturní otázky JUDr. Kateřinu Kalistovou;
- jmenuje do funkce vedoucí Pracovního týmu RHSD ČR pro koncepci důchodové reformy Mgr. Kateřinu Jirkovou, zastupující náměstkyni ministryně práce a sociálních věcí pro řízení sekce sociálně pojistných systémů a nepojistných dávek;
- jmenuje do funkce vedoucí Pracovního týmu RHSD ČR pro Evropskou unii Mgr. Milenu Hrdinkovou, náměstkyni pro řízení sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády;
- jmenuje do funkce vedoucího Pracovního týmu RHSD ČR pro kulturní otázky PhDr. Aloise Mačáka, MBA, náměstka ministra kultury.

Bod 2 Různé

Zástupce KZPS ČR upozornil na neschválení zvýšení příspěvku zaměstnavatelům zaměstnávajícím osoby se zdravotním postižením v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, přestože byl tento návrh projednán a dohodnut na tripartitní úrovni za souhlasu všech stran sociálního dialogu. Ministryně práce a sociálních věcí doporučila projednání návrhu v rámci vládní koalice a následně jeho opětovné uplatnění formou poslaneckého návrhu.

Představitelka ČMKOS požádala předsedajícího o samostatné jednání za účasti ministra zdravotnictví a předsedkyně Asociace krajů ČR ve věci nedostatečných finančních prostředků pro kraje určených na zvýšení platů zdravotnického personálu.

Vzhledem k projednání všech bodů programu 148. Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR poděkoval předsedající účastníkům Plenární schůze a její jednání ukončil. Příští plenární schůze RHSD ČR se uskuteční dne 10. června 2019 v 9:00 hod.

Zpracoval:
Mgr. David Kadečka
výkonný sekretář
RHSD ČR

Ing. Andrej Babiš
předseda vlády ČR
a předseda RHSD ČR